

vaški, v Franciji in v Bolgariji. Učiteljski pevski zbor po Češkoslovaškem in v Bolgariji. Mariborska Glasbena matica v Švici in mladinski pevski zbor »Trboveljski slavček« na Dunaju in po Češkoslovaškem. Uspeh posebnost mladinskega zbora je bil izreden, saj so ga primerjali ugledni glasbeni kritiki z najboljšimi svetovnimi mladinskimi zbori.

Po uspehih, ki jih je doživel »Trboveljski slavček« doma in v tujini, so se začeli porajati pri nas povsod novi mladinski zbori in tako ima danes skoro vsaka osnovna šola svoj pevski zbor. Dnevi mladinske glasbe v lanskem letu, ki jih je organiziral pod okriljem JUU »Trboveljski slavček«, so bili za nas vse prijetno iznenađenje. 15 mladinskih pevskih zborov iz raznih krajev naše banovine je tu tekmovalo in nekateri zbori so le malo še zaostajali za »Slavčki«.

Da so naši pevski zbori danes na precej visoki stopnji, so mnogi pripomogli tri zveze, v katerih je večina zborov vključena, in sicer Pevska zveza, Hubadova in Ipavčeva zveza. Z nasveti, z razpošiljanjem primernih not, s pevskimi tečaji in s pevskimi tekmami se je posrečilo tem pevskim organizacijam dvigniti tudi podeželske pevske zборе na prav lepo višino.

Vključ krizi so glasbene prireditve čim dalje bolj goste.

Pred vojno leta 1912. je bilo v Sloveniji (če izvajamo običajne veselice) kakih 150 koncertov, leta 1932. je bilo po podatkih ban-

ske uprave samo v Dravski banovini že 240 glasbenih prireditev, leta 1933. že 252 in leta 1934. 294, a letos do 1. oktobra 249.

Za vzgojo glasbenega naraščaja skrbijo konservatorij, Glasbena matica v Ljubljani, v Mariboru, v Celju, v Ptuj, in v Kranju, pa tudi železničarsko glasbeno društvo v Ljubljani in v Mariboru in drugi. Glasbeno izobraženega naraščaja je vedno več.

Tudi naša glasbena literatura je že precej bogata. Žal pa, da so se naši komponisti omejili skoro izključno na zbere in samospeve in pustili v nemar vse drugo. Naša instrumentalna produkcija se šele poraja. Tu je sicer nekaj dobrih del Lajovica, Adamiča, Premrla, Mirka, Mandiča, Škerjanca, Bravničarja, Osterca in drugih. Ali vse to je malo.

Se na slabšem smo z izvirno opero. Imamo sicer nekaj več ali manj posrečenih poskusov Försterja, Savina, Parme, Sattnerja, Bravničarja, Kogojca in Osterca. Vendar nobeno delo ni moglo najti še poti na tuje odre, pa tudi doma se ni še nobeno docela obneslo. Skoro vsa naša izvirna operna dela bolehalo na slabih libretih, na nepoznanju operne tehnike in na šibki instrumentaciji.

Naši skladatelji bi morali obrniti svojo pozornost od vokalne produkcije, katere imamo v izobilju, na instrumentalno produkcijo in na opero. Drugod se razpisujejo za dobre librete, za daljše instrumentalne skladbe in opere večje nagrade. Mogoče bi prišli tudi mi na ta način do boljših del.

Izjava

»Domoljub« št. 41 z dne 9. okt. t. l. je prinesel članek »Popravite krivice«, kjer med drugim tudi omenja, da je bila gđ. Jarc Vera zaradi delovanja v krščanski prosveti preganjan v Skocijani pri Turjaku v Strekljevec pri Semiču, a Sirk Franja, upraviteljica v Skocijani pri Mokronogu (pravilno: pri Turjaku!) je morala v Strekljevec v Beli Krajini.

Ker sva podpisana nastopila neposredno po premostitvi zgoraj imenovanih učiteljic iz Skocijana pri Turjaku službo v tem kraju, pa da ne bi kdo od čitateljev, ki je bral »Domoljubovo« novico v tem listu ali pa v ponatisu v »Učiteljskem tovarišu« mislil, da sva prišla na sedanje službeno mesto krivičnim potom ali iz kakšnih političnih nagibov, izjavljamo, da sta bili mestni v Skocijani pri Turjaku v letu 1932. razpisani, a midva sva bila semkaj premeščena po prošnji. (Dekret min. prosvete O. N. br. 85.251 od 3. 11. 1932.)

Prošnji na razpisani mesti sta vložili tudi zgoraj imenovani učiteljici, kot je razvidno iz opravilne zapisnika tuk. šol. upraviteljstva, kjer je pod št. 258 od 8. 5. 1932. vpisano sledeče: »Sirk Franja, šol. upr. in Jarc Vera, učiteljica v Skocijani; prošnji na razpisani mesti v Skocijani pri Turjaku. Poslano sreskemu načelstvu v Ljubljani-okolica 8. maja 1932.«

Upava, da sva s tem dovolj jasno prikazala, da pri »krivicah«, ki sta se po »Domoljubovi« informaciji zgodili zgoraj imenovani učiteljici, midva nisva niti najmanj soudeležena, če je pri navedenem slučaju premeščanja sploh mogoče govoriti o kakšnih »krivicah«.

Lojze in Valerija Zupanc, učitelja v Skocijani pri Turjaku.

Skocijan, 19. okt. 1935.

Nastopimo vsi v obrambo stanu

»Domoljub« od 9. oktobra t. l. priobčuje pod naslovom »Dovolj zabavljanja« naslednje:

»Čeprav je sedanja vlada opetovano izjavila, da hoče uredbo o znižanju plač popraviti, del učiteljstva še vedno stika glave, zabavlja čez posamezne člane vlade na nedopusten način in demonstrira proti vladi s sklepi, ki bi občutno zadeli v kulturnem in gospodarskem pogledu narod in državo. Kdor razmere pozna, dobro ve, da velikemu delu učiteljstva pri tem rovanju ne gre več toliko za pravične plače, kakor pa za gonjo proti sedanji vladi, ki je velikemu delu učiteljstva trn v peti. Saj ni imel pri prejšnjih režimih nobeden stan v svoji sredi toliko ovaduhov kot ravno učiteljski. Denuncijantom iz učiteljskih redov se ima ne samo dolga vrsta slovenskih duhovnikov, fantov in mož, ampak tudi lepo število poštenih učiteljev in učiteljic zahvaliti za marsikatero ostudno gonjo in težko preizkušnjo polpreteklosti. Merodajne oblasti pojdejo glede ureditve države po svoji začetni poti in se gotovo ne bodo ozirale na intrige tistih, ki resničnega miru v državi nočejo. Komur sedanja Jugoslavija ni všeč, naj si poišče udobnejši kotiček za mejo. Zabavljanja, kakor smo ga čuli te dni, pa mora biti konec.«

Par misli o poskusnih razredih

V Ljubljani sta se z letošnjim šolskim letom uvedla dva poskusna razreda, da se pripravi tako z enoletnimi izkušnjami solidna osnova, na kateri bo omogočen v bodočih letih uspešen pouk v smislu novodobnih pedagoških in didaktičnih načel.

Pobuda za ta hvalevredni pokret v ljubljanskih osnovnih šolah je izšla iz novega podobnega učnega načrta, ki ga je sprejel srbski učiteljski svet za mesto Ljubljano na svojem zadnjem zborovanju v juniju letošnjega leta. Tozadevni sklep je šel za tem, da bi pričeli delo po novem učnem načrtu v letošnjem šolskem letu vsi prvi — ter bi sledili v nadaljnjih letih vsi ostali razredi.

Kmalu je pa postalo jasno, da se ta sklep ne bo mogel izvajati v celotnem obsegu že v tekočem letu. Glavna ovira na uresničenju tega namena se je pokazala v finančni strani. Ta »stran« bo igrala — žal — velevažno vlogo pri reformnih stremeljih osnovnošolskega učiteljstva in zato ne bo brez vrednosti, če si ogledamo danes prav to stran osnovnošolske reforme. Ustanovitev dveh poskusnih razredov v Ljubljani nam nudi v to svrhu dragoceno priliko.

Ko je pedagoška anketa ljubljanskega osnovnošolskega učiteljstva pristopila konec letošnjih počitnic k pripravi na uspešen sistematičen pričetek modernega pouka v prvih razredih, je stala takoj pred nerešljivo nalogo moderne opreme vseh teh razredov. Po podrobnem stroškovniku bi bilo v ta namen potrebnih za vsak razred približno 3000 dinarjev, za katere niso imele ljubljanske osnovne šole v svojih proračunih nikakega

kritja. Prav iz tega razloga ni bilo mogoče doseči pri mestni blagajni zvišanja dotacij za osnovne šole v tekočem šolskem letu. Kaj tedaj? Da bi ne minulo zopet celo leto brez pridobitve prepotrebni izkušenj v tej smeri, se je odločila pedagoška anketa, da se začne z novim učnim načrtom vsaj v treh poskusnih razredih in je zaprosila mestno občino za izjemen kredit 10.000 Din za najnujnejšo opremo. Predsedniku mestne občine je še posebej deputacija pojasnila potrebo takega poskusa, če naj se tudi Ljubljana uvrsti med ona brezštevilna mesta po vsem svetu, ki ne štedijo niti materialno niti moralno, da dvigne svoje osnovno šolstvo na časi ustrežajočo višino. Kljub osebnemu zanimanju gospoda predsednika je dobila anketa samo 3000 Din na razpolago. S tem zneskom so se nabavile lesene stenske table za dva razreda, na tretjega se je pa moralo kratkomało resignirati. Na ta način so se izgleli na uspeh obeh poskusnih razredov skrcili na minimum. Anketa se dobro zaveda, da tako nezadostno opremljena razreda ne bosta mogla služiti ne za spodbudo in niti za bazo sistematičnega dela; najmanj pa je pričakovati v tako opremljenih razredih onih nujno potrebnih praktičnih izkušenj, ki so edine odločilne za vsak reformni pokret in ki naj bi usmerjale delo učiteljstva prvih razredov v prihodnjem šolskem letu.

Razrednikoma obeh poskusnih razredov ne bo preostalo drugo, nego da ugotovljata postopoma od ene do druge metodične enote, kaj vse bi bilo potrebno, da bi se šola približala življenju, da bi se vse šolsko obrazovanje naslonilo na skupne otroške doživljaje ter da bi se ti doživljaji izkoristili v sistematično razvijanje vseh otroških telesnih in duševnih sposobnosti.

Jako lahko je neodgovorno in pavšalno sumničiti in napadati, težje je te obdolžitve dokazati. Učiteljstvo ne beži pred odgovornostjo, želi pa, in ta želja je zelo skromna, naj se navedejo poimensko vsi oni, ki so v preteklosti osumljali in ovajali, da bomo slednji sami vedeli, kdo je to bil.

Predzadnji stavek notice pa mislimo, da se ne nanaša na učiteljstvo, ki je s svojim delom pokazalo kako je in hoče žrtvovati za Jugoslavijo.

Splošne vesti

— Deputacija pri ministru pošte. V ponedeljek 14. t. m. je prišel v Ljubljano minister pošte g. Kaludjerčič. To priliklo so izbrile uradniške organizacije ter so se zglasile pri njem v deputaciji. Predložile so mu težak položaj državnih nameščenecv po uveljavljenju zadnje uredbe in ga naprosile, da podpira težnje javnih nameščenecv po ukinitvi uredbe. V deputaciji sta zastopala učiteljsko združenje predsednik tov. Ivan Dimnik in tajnik tov. Metod Kumelj. — Gospodu ministru je bila predana posebna spomenica. Deputaciji je g. minister zagotovil, da se dela z vso resnostjo na izpremembi uredbe in je zagotovil, da se bodo upoštevale želje uradništva.

— Poverjenstvo Pomladka Jadranske straže Sekcija PJS v Ljubljani poziva in prosi vse gg. poverjenice in poverjenike pomladka, da sporazumno s šolskim upraviteljem proslave 31. oktobra »jadranski dan«, obvezni vsakoletni praznik JS, kot so to storili tudi lani! S primernim predavanjem, deklaracijami in petjem nacionalnih pesmi ali kjer je mogoče s celotno akademijo se spomnimo našega Jadrana! V primeru, da bi to 31. oktobra ne bilo mogoče, naj se letos izjemoma preloži proslava na 4. november. — Gg. učitelje, ki so poverjeniki ali predsedniki oziroma odborniki krajevnih odborov JS, prosimo Oblastni odbor JS, da s svojimi edinicami v smislu okrožnice proslave »jadranski dan« — Čuvajmo Jugoslavijo in naše morje! — Sekcija PJS in Oblastni odbor JS v Ljubljani.

— Popravek. V »Učiteljskem tovarišu« št. 11 od 10. oktobra se je vrnila neljuba pogreška v članek »Otto Glöckle« na 4. strani. Zadnji stavek 1. odstavka bi se moral glasiti: Svobodoljubljen, gospod, a ne birokrat, demokrat a ne demagog. — Uredništvo.

— Vernih duš dan je pouka prost — tako je odredeno z okrožnim razpisom kralj. banke uprave, ki ga dobite v nekaj dneh. — To v znanje vsem na došla zadevna vprašanja.

— Zavod za nasvetovanje pri izbiri poklica. V Zagrebu deluje že nad tri leta posebna ustanova za nasvetovanje pri izbiri poklica. Je to edina te vrste v naši državi. Svoje prostore ima na Wilsonovem trgu v poslopiju Trgovske - industrijske zbornice. Zavod ima svoj laboratorij, svojega psihologa, posebno knjižnico in dve sobi za aparaturu psihološkega laboratorija in posebno posvetovalnico. Dasi posluje ta ustanova že nad tri leta, vendar si je šele preteklo leto spopolnila aparaturu za psihološka raziskovanja. Od leta do leta se zavod spopolnjuje, da lahko razširja svojo delavnost v korist naroda. Vodstvo zavoda je v rokah dveh zdravnikov in enega diplomiranega filozofa. Potreba takega zavoda se razvija iz tega, da je bilo v tretjem letu preiskanih 953 kandidatov. — Danesnja doba kaže brezdvomno veliko potrebo po takih zavodih, ki bi jih morali imeti vsaj po vseh banovinskih glavnih mestih.

— Aleksandrov kolegij v Pragi. Jugoslovanskim visokošolcem, ki studirajo v Pragi se nudi prilika, da dobijo zelo prijetno stanovanje v Aleksandrovem kolegiju. Soba z eno posteljo stane mesečno 210 Kč, a z dvema posteljami 180 Kč za vsakega stanovalca. Prehrana v menzi stane dnevno 8 Kč. — Aleksandrov kolegij je v bližini Hradčanov. Ker

V boljše razumevanje težkega položaja, v katerem se nahaja učiteljsko delovno šolo v razredu, ki je opremljen po stari šabloni, naj navedemo konkreten primer iz šolske prakse.

Obnavna se metodična enota »trg v jeseni«. Poučni izlet na ljubljanski trg tekom celega dopoldneva vpelje otroke na najučinkovitejši način v življenje, ki se odigrava dan za dnevom na ljubljanskem jesenskem trgu. Polne stojnice raznovrstnega sadja, zelenjave, mesa, igračk, cvetic, poljskih pridelkov, mlečnih izdelkov, predvsem pa življenje samo na trgu — prodajanje in kupovanje, ki združuje na razmeroma majhnem prostoru ljudi najrazličnejših poklicev, z določnimi vlogami na tem važnem življenjskem izseku mesta Ljubljane, skratka: vsega več kot dovolj, da se vrnejo otroci v šolo polni svežih vtisov in doživljajev, ki jih učitelji izkoristijo za najmanj štirinajstredno delo in poglobljanje v šolskem prostoru.

Kako se pa vrši vse to izkoriščanje in poglobljanje izletnih vtisov? Z besedami? Tudi, a samo tudi. Besede morajo le spremljati rekonstrukcijo tržnega življenja v šolski sobi, drugače ostanemo samo prazne besede in zopet bi bili z obema nogama v verbalistični učilnici. Za tako življenjsko rekonstrukcijo je pa treba najrazličnejših predmetov in pripomočkov, kar je vse združeno z večjimi ali manjšimi stroški. Samo za rekonstrukcijo tržne stojnice potrebujemo ene, dve miz, tehtnice, posode, raznih pridelkov. Če se omejimo le na surogat stojnice iz lepencev in papirja, potrebujemo razred raznega papirja, ilovice, raznega orodja, lepila itd. Za otrokove potrebščine potrebujemo solidnih škafel, za te zadostnih polic in omare. Nekaj orodja, čeprav le najnujnejšega, mora imeti vsak otrok, mož-

Za jesen in zimo!

Tople volnene tkanine za plašče, kostume, obleke, kakor tudi vso drugo manufakturno blago si preskrbite pri znani trdki

A. ŽLENDER

LJUBLJANA — MESTNI TRG 22

Ogromna zaloga najboljših kvalitet Vam nudi bogato izbiro trpežnega blaga, finih vzorcev in barv ter najsolidnejših cen.

Cenjenemu učiteljstvu popust!

stanujejo v njem tudi češki dijaki, imajo naša dijaki priliko, da se čim prej naučijo češčine. — Prošnje za sprejem se pošiljajo: Upravi Aleksandrovega kolegija Praga XVIII. Clam Martinčeva ulica.

— Politični samouk. Dasi posega politika v interese vsakega posameznika, ker se bavi z gospodarskimi, pravnimi, nacionalnimi in kulturnimi vprašanji, vendar se ljudje zelo malo spoznajo v politiki. Razločevati je treba politiko od strankarstva. Da se omogoči širšim slojem spoznavanje političnih vprašanj, je osnovana v Sarajevu knjižnica »Politični samouk«. Ta knjižnica bo izdajala vsakih 14 dni po eno brošuro. V vsaki takšni brošuri bo obdelano kako politično vprašanje v poljudni obliki. Naslov prvemu zvezku je »Kaj je politika«. Ta izide 1. novembra. Omenjena knjižnica je svobodna, neodvisna in nadstrankarska. Urejuje jo poseben odbor. Inicijativu za osnovanje te knjižnice je dal Vidovičev prosvetno-etnični pokret. Naročnina na to knjižnico (24 zvezke) znaša letno 20 Din, a polletno 10 Din. Naslov uredništva: Biblioteka »Politični samouk« Sarajevo, Kralja Aleksandra ul. 53. Poštanski pretinac br. 217.

Naša gospodarska organizacija

PRIMER, KI NAJ SLUŽI ZA VZGLED.

Sresko učiteljsko društvo Radovljica je sprejelo na svojem zborovanju na Jesenicah dne 7. oktobra 1935. na predlog tov. predsednika sledeči sklep:

Ker ima Radovljiško učit. društvo razpoložljivo gotovino, naj založi znesek Din 2600 za 10 deležev Učiteljske tiskarne. Te deleže naj prevzame članstvo in naj jih odplačuje društvu v zaporednih mesečnih obrokih po Din 20. Z odplačili bi se nabavljali, oziroma kupovali novi deleži, toda s pristavkom, da naj pristop v krog združnikov ne bo obvezen, ampak pristopi prostovoljno vsak, kdor hoče.

Po sprejetju tega sklepa se je javilo takoj 12 tovarišev, ki bi kupili deleže tiskarne. Naročilo bo izvršil tov. blagajnik.

Sklep Radovljiškega učit. društva naj služi za zgled, kako bi moralo učiteljstvo v današnji dobi pravilno pojmovati svojo gospodarsko osamosvojitve in ne krčiti izdatkov tam, kjer bi bilo njemu samemu v največjo škodo...

—g Odras smrti in rojstva med učiteljstvom pri Učit. domu v Mariboru. V soboto so v Mariboru pokopali vzornega in zaslužnega tov. Karla Mejovška, bivšega šol. upravitelja v Slivnici pri Mariboru, ki je bil visoko čislán tudi v širši javnosti. Tov. Gačnik iz Guštanja je daroval ob tej priliki s soprogom Miro mesto venca pokojniku 100 Din Učit. domu v Mariboru.

nost gibanja pri delu ovirajo dosedanje šolske klopi večkrat do ovira.

Kaj ostane učitelju, če ni sredstev za vso to potrebno opremo? Zgibanje in izrezovanje papirja ter besede in besede.

Spominska knjiga

Naše šolske prireditve in proslave življajo krizo. Neprestano povpraševanje po gradivu in priložbe po pomanjkanju letnega, so sprožile potrebo po primerni in potrebni kolekciji, ki bi pomagala našim šolam iz te zadrege. Pa ne le to! Šolske proslave, ki so se vršile in ki se še vrše, navadno niti najmanj ne ustrezajo smotru, radi katerega se prav za prav vrše. Mesto da bi bile po svoji vsebini in priredbi močno naravno — nujne, življensko — vzgojne, postanejo navadno umetno — priložnostne, časovno — izsiljene. Mnogokrat pa ni krivo le pomanjkanje gradiva, marveč tudi popolna nevednost glede izvedbe tako idejne, kakor praktične. Da se odpravi ta nedostatek in izpolni pedagoško propagandni namen šolskih prireditev v dobro šole in javnosti, bo služila knjiga »Spominski dnevi«, ki bo izšla okrog Božiča. Kako bo knjiga sestavljena in kakšna bo njena vsebina naj služijo naslednje misli:

Vse delo v šoli, ki služi predvsem in edino življenjski vzgoji otroka v duhu delovne šole, je ozko povezano poleg učnega načrta tudi z različnimi šolskimi prireditvami in proslavami. Te prireditve in proslave lahko delimo v dva dela: Prve se vrše v narodnih, šolskih praznikih, druge pa v pomembnih

V nedeljo pa je bil krst sina tov. Petroviča, predsednika sr. učit. društva Maribor des. breg. Slučaj je hotel, da so rojenice prinesle krepkega fantka dne 5. t. m., ravno takrat, ko je pod isto streho v šoli Brezje hospitaliralo in zborovalo učit. društvo. Ta migljaj usode je razumelo učit. društvo in prevzelo — kumstvo. Ta zanimiv dogodek v družini predsednika je bil praznovan minulo nedeljo in je bil navzoč upravni in nadzorni odbor društva ter krstitelj velec, g. Sagaj, hočki dekan. Tudi tu so se spomnili gostje Učit. doma v Mariboru in darovali znesek 100 Din. — Vsem darovalcem iskrena hvala — drugim pa v posnemanje!

—g Za Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja so darovala sreska društva JUU Kastav 210 Din, Donji Miholjac 150 Din, Gospič 100 Din, Zebari 200 Din, Smederevo 50 Din, Topličko Kraljevo selo 200 Din, Jovan Taut 50 Din. Skupaj 960 Din. Prej objavljenih 62.573. Skupna vsota 63.533 Din.

Mladinska matica

—mm Vsebinska 1. številke »Našega roda« Josip Ribičič: Uvodna. Vida Taufer: Na Oplenju. (Pesem.) Tone Seliskar: Bratovščina Sinjega galeba. J. Kaden: Bandrovski — Fr. Vodnik: Sola, Fr. Roš: Kostanji. (Pesem.) Fr. Roš: Moja mati. (Pesem.) E. Joung — Kuna- ver: Bivaljišča ljudi v tujih deželah. Vlado Klemenčič: Prlekija. Lojze Zupanc: Zvonovi z Magdalenske stene. ***: Vseved. (Slikopisna pravljica.) G. Kolbič: Cerkvica. (Pesem.) ***: Jurček in Indijanci. (Mala slikanica.) — Rubrika »Doma in po svetu« ima daljši članek o Abesiniji z mnogimi slikami in več drugih člankov. Sledi rubrika »Mladina piše« in na platnicah uganke in razpisi nagraj. — Risbo za naslovno stran in vinjeto v notranjosti lista je izdelal Ljubo Ravnikar. Glavno povest je ilustriral Albert Sirk, pravljico »Vseved« pa Maks Sedej.

List je izšel na boljšem papirju kot lani in ima poleg navedenih še mnogo drugih ilustracij in fotografij.

—mm Kdor je brezbrizen, pomaga uničiti to, kar je v veliko poštrevnostjo ustvarilo učiteljstvo v 8 letih dela. Kriza na dežel se letos ni poostila, kljub temu zaznavamo padec naročnikov kot ga do zdaj še nismo imeli. Lani je bilo pri prvi številki »Našega roda« nad 22.000 naročnikov, letos jih doslej nimamo niti 13.500! — Tovariši! Tovarišice! Še je čas, da preprečimo, da nam Mladinska matica propade!

NEKAJ STATISTIKE.

Naročnikov na »Naš rod« so izkazali:	lani	6	letos	7
Adlešiči	26	42		
Sv. Ana v Slov. gor.	15	7		
Sv. Andraž p. Halozah	12	12		
Sv. Andraž p. Velenju	7	4		
Apače	17	19		
Sv. Barbara v Halozah	23	13		
Sv. Barbara v Slov. gor.	28	14		
Sv. Benedikt v Slov. gor.	93	72		
Bled	19	29		
Bloke p. Rakeku	28	34		
Bočna	41	16		
Bohinjska Bela	98	62		
Bohinjska Bistrica	61	28		
Borovnica	44	47		
Braslovce	126	5		
Brezovica p. Radovljici	95	60		
Brežice	15	24		
Brežice, meščanska šola	100	103		
Celje, deška šola	136	80		
Celje, deška šola	112	105		
Celje, okolica	49	50		
Cerkle	79	81		
Črna pri Dravogradu	126	108		
Dev. Mar. v Polju	66	9		
Dolenja vas pri Ribnici				

dneh različnih humanih in kulturnih organizacij, kot so n. pr. materinski dan, Rdeči križ in slični. Prve imajo nacionalno vzgojen namen, druge pa socialno vzgojen. Ob teh dnevih prireja šolska mladina za širšo javnost najrazličnejše spominske prireditve, na katerih nastopa z deklamacijami, govori, igrokazi, recitacijami in podobnim.

Pri takih prireditvah je važen in pomemben dvojen vtis: na otroka in na občinstvo. Glavni namen teh prireditev pa je, da spoje šolo z domom. Za res pozitiven uspeh takih prireditev pa mora jamčiti samo dobro izbran in premišljen pripravljen program. Snov mora ustrezati vsem pedagoškim načelom, tako, da s svojo pristnostjo kar neposredno vpliva tako na onega, ki podaja, kakor na onega, ki sprejema. Zato bi bila prevelika in preveč očitna tendenca na škodo celotnemu vtisu in mesto da bi privlačevala, bi odbijala. Zato naj ima gradivo predvsem življenjsko — umetniški in ne toliko šolsko — poučni značaj. Ob takem in tako izbranem programu bodo tudi proslave izzvenele v gornjem zmislu.

V knjigi bo torej zbrano vse potrebno, da se bodo take proslave tudi lahko vršile.

Šolske proslave in prireditve so navadno posvečene Uedinjenju, Vidovemu dnevu, rojstnemu dnevu našega kralja, Sv. Savi, Strassmayerju, Sv. Cirilu in Metodu, Martinu Slomšku, znamenitim dogodkom iz naših osvobodilnih bojev, Zrinškemu in Frankopanu, dnevu in tednu Pomladke rdečega križa, dnevu in tednu Pomladke Jadranske straže, materinskemu dnevu, kraljevi smrti, zasedenemu ozemlju (Koroški, Primorski), dnevu miru,

Učiteljski pevski zbor JUU

—pev. Upravni odbor pevskega zbora bo imel 3. oktobra t. l. ob 10. uri v a. z. n. o. sejo. Vse članke odbora ljudno vabimo k seji. — Osebnih vabil ne bomo pošiljali. Tajnik.

Šolski radio

—r V. teden. V torek, dne 29. oktobra bo govorila ga. Mira Engelmannova: »O našem osvobojenju«. II.—III. Razpored:

1. Ljubljana in naši kraji dne 29. oktobra 1918.
 2. Svetovna vojna.
 3. Dokazi narodne zavesti in domovinske ljubezni našega naroda v tujini zlasti v Ameriki in drugod.
 4. Avstro-Ogrska proti jugoslovenski misli.
 5. Izjava »Jugoslovenskega odbora« ali majska deklaracija.
 6. Slovensko ženstvo za narodno osvoboditev.
 7. Ulica 29. oktobra v Ljubljani.
- V mesecu novembru bodo v šolskem radiu naslednje oddaje:
- Torek, 5. novembra: Jesenska glasba; g. prof. Adamič Emil.
- Petek 8. novembra: Dan miru; g. Jagodič Vojko.

Torek 12. novembra: Davorin Jenkova proslava; izvaja narodna šola iz Cerkelj, vodi g. Lapajne Josip.

Petek 15. novembra: Življenje v Savinjski dolini; g. Metod Jenko.

Torek 19. novembra: Sueški prekop, g. prof. Bohinec Valter.

Petek 22. novembra: Kako smo poslušali prvi radio v šoli; g. Tratar Marjan.

Torek 26. novembra: Najvažnejši dogodki po svetu; g. prof. Grafenauer Fran.

V kmetijskem radiu bo v nedeljo 27. oktobra ob 7.30 predaval g. Krošel Josip: »Cilji in pota kmetijske prosvete«.

—r Poziv radio predavateljem! Odsek za »Šolski radio« prosi predavateljice in predavatelje, ki imajo na razpolago za šolo primerne teme in ki imajo veselje za sodelovanje pri tej važni šolski ustanovi, da se prijavijo za šolske radio ure, da izvezbajo svoje mladinske pevske zborove za vzoren nastop in da sestavijo pokrajinske oddaje. Te naj podajo točno sliko domačega kraja, značilnost tamonjega ljudstva, domače sege in navade, povesti, pregovore in sploh vse, kar je tipično za pokrajino. Domače pokrajinske oddaje so važne zlasti zaradi domovinske skupnosti, ki se mora pri mladini vedno gojiti. Take pokrajinske oddaje pa so možne samo na šolah, ki imajo telefon ali kjer je telefon v bližini. Vsa nadaljnja navodila daje radio odsek pri JUU sekcija Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Štánovska organizacija JUU iz društev:

Poročila:

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENSKA BISTRICA je imelo prvo letošnje zborovanje v soboto 5. oktobra v Celju, v tam mošnji mestni šoli.

Predsednik tov. Tajnik je predvsem pozdravil novodošlo tovarišico Anico Vigeleto, vo in čestital k poroki gospe Lorber-Krulčevi. Po izčrpnem situacijskem poročilu so se dalje obravnavale notranje zadeve društva, nakar se je pretresalo najbolj pereče vprašanje: materialno stran učiteljskega in splošno uradni-

dnevu štednje, treznostnemu dnevu, lepi knjigi, zaščiti živali itd.

Zato bo knjiga vsebovala naslednje, na zgoraj omenjene zgodovinske dogodke in pomembne dni: pesmi, zborna deklamacije, odrske prizore, igre, alegorije, govore, predavanja, črtice, ponatise umetniške in vsebinske vrednosti iz pomembnih del starejših in novejših literature, izveleke vsebine (vodilnih misli) itd. Knjiga bo obsegala tudi, kolikor se tiče gornje snovi: biografije pomembnih slovenskih mož, izreke in pregovore o domovini, materi, narodu, živalih, morju, vojni, svobodi, suženstvu itd. Kratak in jednat opis Slovenije in Jugoslavije (ožje in širše domovine), o narodnih plesih in narodnih pesmih; seznam uglasbenih pesmi in seznam potrebne literature za poglobitev. Poleg tega bo obsegala knjiga tudi navodila za prirejanje proslav (idejno in praktično): Načrti prireditev, čas, program, sodelavci, sposobnosti, prostor, obleka, dvorana, oder, izgovorjava, razsvetljava itd.

V knjigi bo sodelovalo okrog 50 sotrudnikov, priznanih kulturnih in prosvetnih delavcev.

Knjiga bo obsegala okrog 280 strani srednje oblike in jo bo izdala ter založila Zadruga »Učiteljski dom« v Ljubljani. Knjiga bo izšla, kakor je že omenjeno okrog Božiča. Ker bo knjiga izdaten pripomoček učiteljstvu in šolam ter vsem prosvetnim organizacijam, zato jo priporočamo vsemu učiteljstvu, šolskim, razrednim in prosvetnim knjižnicam v nabavo.

V prihodnji številki »Učit. tovariša« bomo razpisali prednaročbo in tudi razposlali naročilnice. Na to opozarjamo vse zainteresente že danes.

škega stanu, ki je po znani uredbi o znižanju draginskih in rodbinskih doklad, zelo prizadeta.

Tovariš predsednik je apeliral na zbrane tovariše, naj v teh težkih dneh ne obupajo in naj se še tesneje oklenejo svoje organizacije, ki bo storila vse korake, da se položaj učiteljstva, kakor celotnega uradništva omili. Na merodajna mesta je bilo poslanih več zadnjih brzojav in resolucij. Prihodnje zborovanje, združeno z občnim zborom bo v kratkem.

Istočasno je ta dan zborovalo v Celju še pet sreskih društev in to: celjsko, šmarsko, šoštanjsko, laško in gornjegrajsko z nad 500 udeleženci. Po končanih internih zborovanjih, v mestni šoli, bi se moralo vršiti skupno zborovanje vseh 6 sreskih društev v Celjskem domu z referatom predsednika tov. Ivana Dimnika iz Ljubljane. Zborovanje je bilo prepovedano, ker je za tako zborovanje potrebnost predhodno dovoljenje od ministrstva prosvete. Po tej ugotovitvi smo se tovariši, po pozdravih tov. Franja Roša (predsednika celjskega društva) in Ivana Dimnika, disciplinirano razšli.

Miloš Tajnik, preds. Ivan Kovič, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LOGATEC je zborovalo dne 12. okt. 1935. na Rakeku.

Včlanjenih 112, navzočih 66, t. j. 59%. Po otvoritvi in pozdravu sledi spominska slovesnost ob prvi obletnici tragične smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja z enominutnim molkom.

Tov. predsednik poda situacijsko poročilo o stanju organizacije, stanu in šolstva, ki je nastalo po obeh skupščinah in s spremembo režima. Nato poda stanje, ki je nastalo za državne in samoupravne nameščenosti, zlasti pa za njihove družine po znani uredbi o znižanju osebnih prejemkov. Poročilo je bilo strogo stvarno in tudi navzoči so ga sprejeli z razumevanjem, blaginjo in uvidnim dostojanstvom.

Tajnik poroča o svojem delu, ki ga je vršil kot funkcionar društva in tvoril vez med članstvom, društvom in sekcijo. Dopisi so se reševali sproti.

Blagajnik poroča, da so vsi 100% poravnali svojo obveznost. Če se skrejšo izdatki za družbene revije itd. se tem primerno zniža članarina.

O banovinski skupščini poroča tov. Veratačnik, o državni tov. Suštarič. Obe poročili sta bili točni, pregledni in se vzameta na znanje.

Referat tov. Winklerja o Vrančevem učnem načrtu je bil stvaren in je žel od navzočih odobravanje.

Sklepi: 1. Sekcija JUU za Dravsko banovino v Ljubljani se naproša, da posreduje pri kralj. banki upravi, naj se proračuni onih kraj. šolskih odborov ne ertajo, če sta kraj. šolski odbor in upravna občina pripravljena plačati dotični znesek v postavki, zlasti še, ako se to ugotovi v proračunskem zapisniku.

2. Gdč. L. P., brezposelni učit. abitur, se nakaže iz društvene blaginje podpora 200 Din.

3. Da more vodstvo organizacije izvrševati zaupane mu posle, je potrebno brezpogojno zaupanje s strani članstva v vsakem oziru.

Doljak Val., preds. Hrastnik Rado, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V ŠMARJU PRI JELŠAH je zborovalo v Celju dne 5. oktobra 1935 ob 8. uri zjutraj.

Navzočih 52 tovarišev(ice), t. j. 63%.

Predsednik tov. Verk je otvoril 66. redni občni zbor. V uvodnih besedah je pozdravil tovarišice Sturm Franico in Počivalšek Marijo ter tov. Ljudevita Komarja, ki so prijavili svoj vstop v naše društvo.

Tov. Tomažič je v svojem obširnem referatu podal vse potek glavne skupščine v Sarajevu, za katerega ga je članstvo nagradilo z odobravanjem.

Sledila so poročila društvenih funkcionarjev. Iz njih je bilo razvidno, da je društvo delalo, skrbelo za materialno stran kakor tudi za naobrazbo, čemur so služila predavanja. Poročila so bila brez debate odobrena.

Sklene se, da ostane ista članarina za leto 1935/36, kakor doslej.

Verk Miloš, preds. Rataj Oskar, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO SLOVENJGRADCE je zborovalo v soboto 12. oktobra 1935 ob 9. uri v Slovenjgradu.

Od 49 članov-ice je bilo navzočih 39 t. j. 79%.

Predsednik tov. Kopač Leopold je posvetil uvodne besede spominu blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Navzoče učiteljstvo je stoji poslušalo predsednikova izvajanja in počastilo velikega pokojnika z enominutnim molkom.

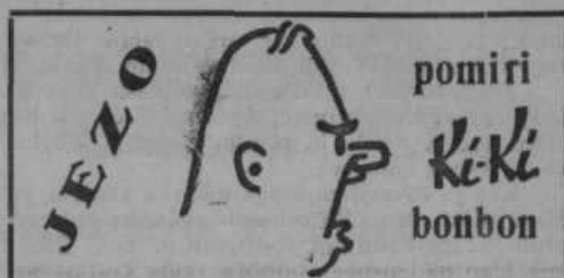
Ko je naslovil pozdrav novodošlim tovarišicam je otvoril zborovanje.

Zapisnik zadnjega zborovanja je bil po prečitaniu odobren. Tajnik tov. Iglar je poročal o došlih dopisih, ki so jih navzoči vzeli na znanje; soglasno so se strinjali s komunikacijem, ki v celoti odgovarja zahtevam in težnjam članstva.

Sreski šolski nadzornik gospod M. Grmovšek je v kratkem nagovoru navajal 50 letno delo CMD in delovanje »Slov. šol. matic« ter prosil navzoče, da ostanejo člani vsaj teh dveh društev, ki bi brez učiteljstva le še vegetirali, v drugem primeru pa bi morali občutiti, da je kriza v duhovnosti mnogo hujša in usodnejša, kot kriza materialnih dobrin; nakar je podal zanimivo poročilo o glavni skupščini.

O banovinski skupščini je že predhodno obširno poročal predsednik tov. Kopač.

Poročila tajnika in blagajničarke sta bili sprejeti brez debate. Nadzorni odbor je predlagal blagajničarki razrešnico s pohvalo. Predlog nadzornega odbora je bil soglasno sprejet. — Predsednik je apeliral ob tej priliki na tov. upravitelje, da naj oni odvedejo stanovsko

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

članarino tovarišem (-icam) svojih šol kar od plače in jo pošljejo z enim čekom sreskemu društvu, ker je prepričan, da bi na ta način ne nastajali nikdar večji zaostanki, ki se — posebno v današnjem času — res ne dajo zlepa nadoknaditi.

Po dokaj razgibani debati o proračunu in članarini je predlagal tov. predsednik, da naj bi ostala na lanski višini, dokler je ne zniža centrala.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v soboto, dne 7. decembra 1935 v Slovenjgradu. Kopač Leopold, preds. Iglar Rajko, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V CELJU je zborovalo dne 5. oktobra 1935 v Celju. Zborovanja se je udeležilo 189 članov t. j. 92%.

Po otvoritvi zborovanja je poročal tov. predsednik, da zboruje v Celju istočasno z nami še pet bližnjih društev iz srezov: Laško, Gornji grad, Slov. Bistrica, Šoštanj, Šmarje, ter da je prisel v Celje preds. JUU tov. Ivan Dimnik, ki uživa popolno zaupanje vsega učiteljstva v državi in bo na skupnem zboru 6 sreskih društev poročal o aktualnih zadevah šolstva, stanu in organizacije. Nato je izrekel čestitke k 80 letnici našega vzornega tovariša Kerna in mu želel če mnogo sončnih let.

Poročilo o pokrajinski skupščini je podal tov. predsednik.

O glavni skupščini v Sarajevu je poročala tov. tajnica.

Letna poročila društvenih funkcionarjev so se zaradi nujnosti aktualnejših vprašanj odložila na prihodnje zborovanje.

Prečitala se je z odobravanjem: »Odkrita beseda«, naslovljena na JUU sekcijo Ljubljana.

Sprejela se je resolucija glede pravne in gmotne zaščite članstva, ki obsega 9 točk.

Po končanih zborovanjih je odšlo celokupno članstvo šestih društev v Celjski dom k skupnemu zborovanju, ki pa je bilo zabranjeno, ker ni imelo odobrenja resornega ministrstva. Nato se je 600 oseb broječa učiteljska skupščina resno in dostojno razšla.

Fran Roš, preds. Milena Zagar, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je imelo občni zbor dne 5. okt. 1935. v Kamniku. Navzočih je bilo 100 članov, t. j. 73.5%.

Tov. predsednik se je po otvoritvi obnega zbora in pozdravu vseh, posebej še novih članov, spomnil dogodkov pred letom dni, ko je izgubila naša država svojega nepozabnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja.

Tov. Pero Horn je nato predaval o osnovah računskega pouka. Po predavanju se je razvila živahna debata, ki pa se bo radi pomanjkanja časa nadaljevala na prihodnjem zborovanju.

Poročilo o banovinski skupščini sta podala tov. Ostanek in Chvatal. Sledila so poročila glavnih društvenih funkcionarjev. Društvena blagajna izkazuje 3033.19 Din prebitka. Nadzorni odbor je pregledal blagajniške knjige, katere je našel v popolnem redu. Letna članarina znaša 150 Din, za z učitelji poročene učiteljice pa 80 Din. Končno se je razvila živahna debata o zadnji uredbi o znižanju plač. Posebno se je poudarjalo, da je nižje državno nameščenstvo v sorazmerju z višjim preveč prizadeto ter si radi tega posled ne bo moglo privoščiti niti najnujnejših kulturnih dobrin, če se uredba ne popravi, oziroma ukine.

Ostanek Fr., preds. Trobiš Stefan, tajnik.

+ SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je imelo svoj občni zbor dne 5. oktobra 1935 v kočevski narodni šoli.

Tovariš predsednik otvori zborovanje in posveti uvodne besede spominu tragične smrti blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Po enominutnem molku so zborovalci(ke) zaklicali velikemu pokojniku trikratni »Slava!

Nato preide predsednik na dnevni red ter pozdravi vse navzoče, zlasti še predavatelja tov. Dolgana in tovarišice Stariho Z., ki je pristopila k društvu. V svojem izjavljanju poudarja nadalje, da je ravno sedaj prilika, da pokažemo stanovsko zavednost in disciplino.

Tovariš Dolgan je v svojem predavanju poudarjal, da se mora višja narodna šola ločiti od osnovne šole. Osnovna šola mora dati osnovne nauke vsem otrokom, višja narodna šola pa mora biti poklicna šola za kmetstvo, delavstvo in obrtniško mladino, za mladino namreč, ki ji ni namenjeno, da bi nadaljevala nauke na meščanskih in srednjih šolah. Učni načrt za višjo narodno šolo mora upoštevati ljudske gospodarske in kulturne potrebe in mora sloveti na razpoloženo prebivalstva. Osnovna šola bi morala imeti pet razredov, višja narodna šola pa tri. Odpravile naj bi se vse olajšave, ki sedaj ovirajo vsak boljši uspeh.

Po referatu je sledila živahna debata, katere so se udeležili tovariši Peterlin Al., Kontler, Petelin Alb. in Kmet. Sklenjeno je bilo, da naj bi poseben odbor, sestojec iz članov društva, sestavil do konca šol. leta učni načrt za višjo narodno šolo za vse kategorije šol v našem srezu s posebnim ozirom na zahteve in prilike našega sresa.

Tajniško poročilo je podala tov. Čokova. Iz njega je bilo razvidno, da je v društvu nekaj članov, ki že več let ne posejajo niti občnih zborov. Taki mlacneži ne morejo pravilno